

Utasítás

a magyar királyi és a magyar királyi horvát-szlavon esztergomi és kassai katonai kormányzatok közötti szerződésről

I. Kiegészítés.

A szerződés legénység kiegészítésére a mozgósítás elrendelése után is első sorban mint helyi idejű önkéntes jelentkezők felvételével kötelez; másodszorban pedig a közös hadsereg és a honvédségnél ezéltal nyilvántartott állomány behívása által.

II. Megerősítés.

A szerződés összlétszámának legszükségessé váló megerősítésére szolgáló katonai segédlet, melyet a szerződés kerületi parancsnokok a honvédelmi minisztériumtól táviratilag kért felhatalmazás alapján közzételjenül ígérvébe vehetnek, a magyar királyi esztergomi és kassai katonai kormányzatok közötti szerződésről, a magyar királyi horvát-szlavon esztergomi és kassai katonai kormányzatok közötti szerződésről pedig 400 főben állapítottatik meg.

III. Előesetítés.

A hadsereg mozgósításánál elrendelés után a szerződés kötelezőlővato

elvonulás; kilépés; megszün-
tettedik.

IV. Ellenséges előnyomulás
folytatói visszavonulás:

A szemérség rendezés állo-
más helyéről isatis a működő
hadvezetők főhadiszállásán
beszéltek királyi bizdos pa-
rancsa folytató vonulhatók
sxa; parancs bevédrása nél-
kül azonban csak akkor, ha
az ellenség oly erővel ryo-
mul előre, hogy a fejeztes
ellenállás előreláthatólag
sikertelen.

V. A visszavonult szemé-
rség további alkalmazása:

A rendezés állomás helye-
ről visszavonult szemérség
további alkalmazása iránt
előszörban a hadvezetők se-
regnél működő királyi biz-
dos, másodszorban a magyar
királyi honvédelmi minis-
ter egyetértés a magyar
királyi belügyminiszterrel
illetve a horvát-szlavon dal-
mát bánnal, intézkedik.

VI. Illetékek:

A szemérségi személyek-
nek mozgósítás és hadjá-
rat alatt illetékeire nézve
a szemérségi illetmény
szabályok 17. és 60 §§-ai ha-
tároznak.

A hadiszemélyek

folytán a hadrakelt sereghez
csatlakozott esendői egyjének
ugyanazon életmérésben
részesültek, melyben azon
hadtest áll, melyhez csatlako-
zik, -különbén pedig rendszer
esendősségi illetményeket
megkapják.

VII. Laktanyák és bereu-
dexési tárgyát visszahagyása:

Eselleges visszavonulás
tal hasznosításhoz birt min-
den helyiség és az azokban
elhelyezett bereudexési tár-
gyak mellett a köz-
gazgatási hatóságokat bi-
róssági igazgatóságok.

VIII. A hadrakelt seregnél
működő királyi birtos esen-
dősségi segédközege:

A működő hadsereg fő-
hadiszállásán beosztott,
királyi birtos mellé esen-
dősségi előadókat egy ma-
gasabb rangú esendő
köztestet osztandó be.

IX. A esendősségi esen-
dője a hadseregnél köz-
tára alatt:

A hadsereg mozgó-
sításánál elrendelés
után a esendősségi főfela-
dalat a csapatok gyors
mozgósításánál előre-
gítéss, a határrel szem-
felügyelet alatt tartása,
ugyanott a közbiztonság
biztosítása, valamint
az államellenes úrlelme

megfigyelése lépését.

És azért, ha a felin-
letben a csundösséget felköt-
títjük, minden felinletben
a legkisebb részben a támo-
gatásból. Különös esemé-
nyek, melyek ismeretét
a csapat parancsnokokra
fontosak lehetnek, ezeknek
is az előjáró parancsnok-
ságnak azonnal bejelent-
kednie.

U 149-1894-8

Fogalmazási határozványok
a magyar királyi és a magyar királyi hercegi udvar
ésendőség
 részére mozgósitás és hadjárat utére kiadott
Utasításhoz.

- ad I. 1. Minthogy a magyar királyi usendőség kiegészítéséről szóló 1881. évi II. törvények 1. §. utolsó bekezdése kimondja, hogy „mozgósitás utén a hadsereg és honvédség kötelékébe tartozó szabadságalt egyenlőnek, tartalékosoknak is jótartalékosoknak, illetve honvédeknek a usendőséghez való önkéntes beléjhezése nem engedtetik meg: emel-fogva felintettel a usendőségnek a mozgósitás alatti sebből körü működéséről, mely által a hadsereg is nagy súlyháramlik, - a kormány annak idején megfelelőleg intézkedni fog, hogy a usendőség a mozgósitás elmul-lis után is - igyminnt be-ke idején - önként jelentke-zők felvitel által kiegészítetessék
- 2.) Ha a megkísérelés önként jelentke-zől által nem lenne fedez-

helő, akkor a szükieses lét-
sám a közös háttérig a
honvid. s. q. u. l. v. s. r. l. a. n. j. l.
v. a. n. t. a. r. t. o. t. t. a. l. l. i. s. t. e. l. k. e. h. i. v. e. s. e. a. l. l. a. l. a. l. a. l. l. i. t. a. r. n. o. t. t. e. l. o.

Exéka mindny, a magyar
korona országainak területé-
ről magát kiegyezítő eszé-
ri és királyi gyalog s. r. e. d.
hadkiegyezítő parancsnok-
s. o. g. a. n. á. l. 4, - ö. s. s. e. s. e. n. 188 - és
mindny magyar királyi
honvid. gyalog f. e. l. d. a. r. n. o. t. t. a. n.
parancsnoks. a. g. n. á. l. 10, - ö. s. s. e. s. e. n. 288 - egy. i. t. t. v. e. s. e. s.
s. e. h. á. t. 468 a. l. l. i. s. t. e. t. m. á. r. b. e. l. e.
i. d. e. j. e. n. n. y. i. l. v. á. n. t. a. r. t. a. n. o. t. t. o.

Mint hogy mozgósítás
és hadjárat eszt. v. a. s. s. e. n. d. o. t. t. a. s. i. g. m. i. l. k. o. d. e. s. n. a. g. y. m. i. n. v. e. b. e. n. f. o. k. o. z. o. d. i. k. , a. m. e. n. n. y. i. b. e. n. a. m. o. v. g. o. s. i. t. á. s. g. y. o. r. s. k. e. s. e. r. t. i. l. v. i. t. e. l. e. n. e. l. e. l. o. s. e. g. i. t. e. s. e. , a. h. a. t. á. r. s. i. l. e. k. i. b. e. r. f. e. l. i. g. y. e. s. e. t. a. l. a. t. t. v. a. l. o. t. a. r. t. a. s. a. , u. g. y. a. n. o. t. t. a. k. o. r. b. i. r. t. o. s. s. á. g. b. i. r. t. o. s. i. t. á. s. a. , v. a. l. a. m. i. n. t. a. z. á. l. l. a. m. e. l. l. e. n. e. s. i. n. e. l. n. e. l. m. e. g. f. i. g. y. e. l. e. s. e. s. e. a. s. s. e. n. d. o. r. s. i. g. k. i. v. á. l. o. f. e. l. a. d. a. t. á. t. k. é. p. e. x. e. n. i. k. s. m. i. n. t. a. n. i. l. y. v. á. l. o. s. á. y. o. s. i. d. o. b. e. n. a. k. o. r. s. e. n. d. , s. e. n. d. i. s. b. i. r. t. o. n. s. á. g. i. s. á. l. t. a. l. á. n. o. s. s. á. g. b. a. r. n. a. g. y. o. b. b. r. á. k. o. d. á. s. s. k. n. a. k. v. a. n. k. i. t. e. -

ad II.

3.)

ve: ennél fogva

A rendőrküldeti parancsnokságok területén velán szélsőségi való őrsmegezősítéskére ezen parancsnokságok, a honvédelmi minisztériót táviratilag kért meghatalmazás alapján, a magyar királyi honvért küldeti parancsnokságoktól követlenül következő mérvű karkhatalmat vehetnek igénybe:

m. kir. I.	számv. kolozsvári.)	rendőrküldeti parancsnokság	200
" " II.	" /: seregdi.)	" " "	200
" " III.	" /: budapesti.)	" " "	100
" " IV.	" /: kassai.)	" " "	100
" " V.	" /: pozsonyi.)	" " "	100
" " VI.	" /: síkeshérvári.)	" " "	100
m. kir. horvát-szlavon /: zágrábi.)	rendőrp	parancsnokság	400

Osszesen 1200 főt.

4.)

Nagyobb mérvű megerősítésre csakis a magyar királyi belügyminisztérium illetve a horvát-szlavon-dalmáciai különleges intézkedés folytán vehető igénybe.

ad III.

5.)

A mozgósítás elrendelése után a rendőrség köteleléből való elbocsátás /: kitérés.) megexüktettél; ugyanazért a felvételre jelentkezők által a rendőrségi szocietáris utazítás 18. §-a értelmében kiállítandó kötelezők jöve-

se olyképen változtatandó
meg, hogy az illető arra is
kötelezi magát, miszerint
azon esetben, ha szolgálá-
si kötelezettségének időtar-
tama alatt mozgásilás
sörtinik, — kötelezettségén
kül a hadjárat befejeztéig
tovább szolgál.

A rendőrségi szervezeti
utasítás ezen §-a ex érteleme-
ben kiegészítendő lenne.

ad III.

C.

A rendőrség rendszer álló-
máshelyéről rendszerint
csak a hadrakelt sereg főhadis
szállásán működő kiváltképp
biztos parancsa folytató vo-
mulhat vissza.

F.

Ha azonban a rendőrség
az előző nyamulói ellenesség
által annyira szorítottá-
tik, hogy a fegyveres ellen
állítás előreláthatólag siker-
telen; ez esetben a rendőr-
ség parancsbevételével
kül is elhagyhatja állomá-
sát de az ellenesség táma-
dás visszaverése után ré-
gi állomás helyét ismét
elfoglalni tartozik.

Mindeket esetben így a
kiváltképp biztosnak, mint
az előző parancsmódszár-
nak aronmal jelentésbeendő.

8.) Ha a visszavonulásra kiadott parancsbau az irány nyines megjelölés, - valamint azon esetben is, ha a visszavonulás kihívások folytán történt, akkor a szándékos legközelebbi szándék, közhatalossági vagy honvédségi csapatokhoz csatlakozik, ideiglenesen annak élélményébe lép és ott bevárja a királyi birtos vagy elöljáró parancsnoksága további rendelkezését.

ad. 6.

9.) A rendes állomás helyéről visszavonult szándékos továbbállásukára nézve előszörban a hadraketseregnek működő királyi birtos intézkedik.

10.) Ha a harc közben a visszavonult szándékos nem volna szükség, akkor a királyi birtos erről a honvédségi ministert értesíti, ki is azután a továbbiakra a belügyminiszterrel illetve a honvédség- és hadügyminiszterrel egyetértőleg intézkedik.

11.) A működő hadsereghez csatlakozott szándékos csapat is hivatalosán megfelelő szolgálatra alkalmas.

ható; az ellenséges támadás
visszaverése után azon-
ban minden körülmény
között régi állomáshelyre
vonulni s ott a körbirtok-
sági szolgálatait teljesíte-
ni tartozik.

ad VII.

12.)

Az egyes seregűt
alcsatlályot rendez állomás
helyükön maradjon, addig
hadjárat esetén is csak ren-
des illetményeiket illozik.
[: seregű: ill: szab: 17. §. 1. bekezd.]

13.)

Mihelyt azonban az áll-
omáshelyüket elhagyják
kényserítettnek, akkor a
rendes illetménnyel mellett,
még az utazási pótlójára,
illetve az étkezési pótlójára
is van igényük.
[: Seregű: ill: szab: 17. §. 2. bekezd.]

14.)

Ha egyes seregűrségi eggy-
nek vagy osztályot a had-
sereget sereghez csatlako-
zat, akkor a katonai linc-
sár ételmezésbe lépnek
[: Seregű: ill: szab: 17. §. 3. bekezd.]

Ex esetben az az ugyan-
azon ételmezésben részes-
sülnek, melyben az az had-
sereget áll, melyhez csatla-
koltak, - különben pedig
rendes seregűrségi illet-
ményeiket megkapják.

1. 1888. évi június hó 11-én Tracs.
zu 1948 szám alatt kelt körös
hadügyministeri átirat.)

- 15.) Az állandó elhelyezésnek
hadiszemélyzet folyósávoa-
ló elhagyása esetén a szem-
őrségi személyzet visszama-
radó családjaira a szállás-
illetményt is az uti költsé-
geket illetőleg ugyanazon
határozványok alkalma-
zandól, melyek hasonló kö-
rülmények körött a hon-
vérségi személyzet család-
jaira nézve a honvédségi
Ellelészabályok I. Köv. 108.
és 110, illetve 114 és 115 §§-ai
értelmeiben írványosok.
1. Csend. ill. szab. 60 §.)

ad VIII.

- 16.) A mint az ellenség betörése
valószínűvé vált, akkor az
illető csendőrs kerületi parancs-
nokság 1. szűléség esetén táv-
irati úton is 1) az alája ren-
delt csendőr aloszabályokat,
felriasztja 1. alarminak.)

- 17.) A szűlt aloszabályoknál
erre az irodák valamint
a raktári készletet elso-
magalartól is az elszál-
lításra készen tartandók.
Az őrs parancsnoksá-
goknál pedig az irodák-
hasonlólag elso-mago-

landól és a hatóságoknál
való átadására kérem sat-
tandók.

az intézkedés az iró-
dák, 18. naptári és egyéb kére-
letek elismaragaldására máx-
us már az 1888. évi máj-
xius 21. évi ^{évi} 1427 számú
rendelettel megkötött.

19.) az állomás elhagyása
után a lakanyák, irókat
és lakásokat beszállítási tár-
gyai a közigazgatási ható-
ságnak, illetve a hol ilyen
helyben nem volt, a köv-
ési előjárásúknak tovább
megörzés és felügyelés vé-
gett, leltár mellett hivatal-
ilag átadandó.

Ennek folytán az alor-
látályok és eszményi egyé-
net a használatukban álló
helyiségekről és azok beszá-
llítási tárgyairól már bére
idején a leltárakat három
1:3. példányban kézzel ar-
sani kötelesek, mely leltá-
rak az átadásnál illesse
az átvevővel így az átadó,
mint az átvevő által alá-
írandók, egyike az átvevő,
a másika az átadónál ör-
vendő meg, míg a harmad-
ik példány szolgálati utas

a belügyminisztériumnak
illetve a horvát-szlavon-dal-
mát bánnak beüldözö.

A nőesendőrségi szemé-
lyek vizsámaradó családjai
az általuk addig is birt helyi-
ségei és beemterési tárgyát
használatában meghagy-
hatók.

ad VIII.

20.)

Ugy a körszolgálat, vala-
mint a esendőrség célirá-
nyos alkalmazása érdeké-
ben a hadsereg főhadiszál-
lásán működő királyi biztos
mellé egy magasabb ran-
gu esendőrséget osztandó be-
ki, a esendőrségre vonatkozó
rendeletel kiadását közre-
siteni és a királyi biztos te-
rítésben szab és helyi isme-
reteivel támogatni van
hivatva.

ad IX.

21.)

A hadsereg mozgósítá-
sának előkészítése a esendőrsé-
gek területi parancsnoksá-
got által a tiszeli alosztá-
lyoknak: lehetőleg távirati
úton; tudtal adatil, honnan
az ösölre arannal: szintén
lehetőleg táviratilag; tovább-
bitandó.

22.)

A második mozgósítási
napról kezdve a esendőrség
összes működését a csapatok

U 149-1894-8

morgósidásának elősegí-
tése érdekében és az állo-
más helyen avagy annak
közelében levő, illetv. oda
jutású csapathat- ha álta-
lul felszólítottak - immint
teljesedben s erőkkel képest
a leghatósabb tanogot-
ni kötelek.

23.)

A hatóság morgósidási
nap után a esendőség is-
mét a közbiztonsági szolgál-
lat teljesítését veszi foga-
natba, - ha csak idevonat-
kozólag különleges intéz-
kedéssel nem történnek.

24.)

Különös események, me-
lyeket ismerets a csapa-
tokra nézve fontos lehetnek,
azonnal a helyben, illetve
a legközelebb állomáshozó
csapat parancsnokának,
valamint az előjáró pa-
rancsnokságnak közbeli-
leg, illetve irásban beje-
lentendők.

25.)

A magyar királyi I. szá-
mú (kolozsvári) esendő-
területi parancsnokság és
a magyar királyi horvát-
szlavon parancsnokság
(Zágráb) azon alosztályai-
ra nézve, melyek morgó-
sidás esetén a határ meg-

figyelésére hivatván, 2208
és 2105 elnöki számok alatt
1888. évi április hó 10-án ismét
rendelési úton a szükséges
intézkedések nevezett ja-
ranszokkágalval kiadat-
tak.